

Janja Bec

Osnovna šola Prule, Ljubljana

VKLJUČEVANJE BRALNIH UČNIH STRATEGIJ IN FORMATIVNEGA SPREMLJANJA ZNANJA V OBRAVNAVO UČNEGA SKLOPA GRADBENIŠTVO PRVIH CIVILIZACIJ – NASTANEK PRVIH MEST

Janja Bec

The Prule Primary School, Ljubljana

INCLUSION OF READING STRATEGIES AND FORMATIVE KNOWLEDGE MONITORING IN TEACHING ABOUT THE CONSTRUCTION OF FIRST CIVILIZATIONS – CREATION OF FIRST CITIES

Rimski vojak (Vir: Shutterstock.)

POVZETEK

Prispevek predstavlja primer obravnave učnega sklopa Gradbeništvo prvih civilizacij – nastanek prvih mest v 6. razredu osnovne šole. Učna ura temelji na sodelovalnem delu v parih ter vključuje nekatere bralne učne strategije in prvine formativnega spremljanja znanja. Naloge, ki se nanašajo na kratka besedila, učenca navajajo k iskanju ključnih podatkov v besedilu in s tem k samostojnemu pridobivanju informacij. Slednje učenci po koncu obravnave strnejo v povzetke. Pri naslednji uri povzetke izmenjajo in jih kot »kritični prijatelji« po vnaprej danih opisnih kriterijih ovrednotijo. Po končanih aktivnostih izpolnijo kratek vprašalnik, v katerem podajo mnenje o izvedenem medvrstniškem vrednotenju s podano vrstniško povratno informacijo.

Ključne besede: prve civilizacije, gradbeništvo, bralne učne strategije, medvrstniško vrednotenje, formativno spremljanje znanja

ABSTRACT

The article presents an example of teaching about the Construction of first civilizations – Creation of first cities in the sixth grade of primary school. The lesson is based on work in pairs and comprises certain reading strategies and elements of formative knowledge monitoring. By reading through short texts students learn how to look for key information within a text, thus learning how to independently acquire information. The information is summarized into short abstracts. At next lesson, students exchange the abstracts and assess them as »critical friends« based on received descriptive criteria. At the end, they fill out a short questionnaire, stating their opinions about peer assessment on the basis of peer feedback.

Keywords: construction, first civilizations, creation of first cities, reading strategies, peer assessment

UVOD

Človek razmišlja, ustvarja in gradi je izbirna širša tema v 6. razredu, ki ji enako kot obvezni temi *Ostanki preteklosti* pri načrtovanju praviloma namenim posebno pozornost. Učencem je tema o gradbeništvu in izumih večinoma zelo zanimiva, hkrati pa omogoča, da pridobijo pomembna predznanja za lažje usvajanje učnih vsebin v 7. razredu. Učna snov 7. razreda je zaradi širokega časovnega razpona, ki ga je treba obravnavati, zelo obširna in zahtevna. Dober pregled po zgodovinskih obdobjih na temo gradbeništvu in izumov v 6. razredu je zato več kot dobrodošel.

Z željo, da bi bili učenci pri usvajanju novih znanj kar se da samostojni, kritični in vajeni sodelovanja z vrstniki, pri svojem poučevanju poleg bralnih učnih strategij v zadnjem času preizkušam načela formativnega spremljanja znanja. V nadaljevanju predstavljam primer obravnave učnega sklopa *Gradbeništvo prvih civilizacij – nastanek prvih mest*, ki vključuje nekatere bralne učne strategije ter »kritično prijateljevanje« kot eno od prvih formativnega spremljanja. Slednje sem pri pouku preizkusila prvič. Da bi o izpeljanem medvrstniškem vrednotenju pridobila mnenje učencev, so ti po zaključku predstavljenih aktivnostih izpolnili kratek vprašalnik.

NAVEZAVA NA UČNI NAČRT IN POTEK UČNE URE

Izbirna širša tema	Človek razmišlja, ustvarja in gradi ¹
Učni sklop	Gradbeništvo prvih civilizacij – nastanek prvih mest
Cilj iz učnega načrta	Učenci: ● opišejo primere človeških bivališč in naselij v posameznih zgodovinskih obdobjih. (Učni načrt 2011, str. 8)
Deklarativni cilji	Učenci: ● s pomočjo zemljevida navedejo območja prvih civilizacij; ● razlikujejo med vasjo in mestom; ● razlikujejo med bivališči revnih in bogatih mestnih prebivalcev (materiali, velikost, urejenost in opremljenost bivališč); ● naštejejo glavne značilnosti prvih mest; ● primerjajo zigurat in egipčansko piramido.
Proceduralni/procesni cilji	Učenci: ● se urijo v uporabi zgodovinskega zemljevida (izkazujejo spretnosti prostorske predstavljenosti); ● v besedilu s podčrtovanjem ključnih besed izluščijo bistvo oz. v njem poiščejo zahtevane podatke in jih zapišejo v preglednico (izkazujejo spretnosti izbiranja informacij iz vira); ● zbrane podatke zapišejo v obliki povzetka (izkazujejo spretnost pisne komunikacije).
Odnosni cilji	Učenci: ● ob sodelovalnem učenju razvijajo socialne in komunikacijske spretnosti; ● se urijo v podajanju konstruktivne povratne informacije sošolcu v obliki kritičnega prijateljevanja.
Bralne učne strategije (BUS)	BUS pred učenjem: ugotavljanje predznanja, pregled besedil. BUS med učenjem: študijsko branje – podčrtovanje ključnih besed in besednih zvez. BUS po učenju: izpisovanje učne snovi v tabelo, povzetek.

¹ Program osnovna šola. Zgodovina (2011). Učni načrt. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo, str. 8.

Izbirna širša tema	Človek razmišlja, ustvarja in gradi ¹	
Načrtovani elementi formativnega spremljanja	Kritični prijatelj – učenci po danih kriterijih sošolcu podajo povratno informacijo na povzetek. Nato na enak način poda mnenje še učitelj.	
Metode dela	Delo s slikovnim gradivom, delo z zemljevidom, delo z besedilom.	
Oblike dela	Sodelovalno delo v paru, individualno delo, frontalna oblika.	
Učila, didaktična gradiva	Rode, M., Tawitian, E., Galonja, T. (2016). Koraki v času 6. Učbenik za zgodovino v 6. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS. Učni listi. Besedili za delo v paru (zigurat, egipčanska piramida). Vprašalnik o medvrstniškem vrednotenju.	
Aktivnosti učitelja	Aktivnosti učencev	
UVODNI DEL (5 min) Učence pozove, naj v učbeniku primerjajo slike prvih poljedelskih in živinorejske vasi (str. 28) s slikami prvih mest (str. 29) ter ugotovijo, v čem se vasi bistveno razlikujejo od mest. Učence pozove, naj razmišljajo o načinih življenja ljudi, ki so živeli v vaseh in mestih (s čim so se ukvarjali, s katerimi znanji so razpolagali, ureditev družbe), ter ju primerjajo. GLAVNI DEL (30 min) Opozori na zemljevid v učbeniku na str. 24, ki prikazuje območja prvih civilizacij in so ga učenci spoznali že v okviru učnega sklopa o nastanku prvih pisav. Razloži izvor besede civilizacija (lat. civitas = mesto), napove temo učne ure in s tem glavni cilj učne ure. Nato razdeli delovne liste. Učence pozove, naj rešijo 1. nalogo na delovnem listu. Poda navodila za reševanje naloge 2. a) in nato še 2. b). Vodi pregled nalog. S pomočjo slike v učbeniku (str. 29) razjasni izdelavo dveh vrst opek (sušena na soncu, žgana v pečeh). Učence pozove, da v dvojicah rešijo 3. nalogo, in vodi pregled. Poda navodila za reševanje 4. naloge in delo v paru. Vodi poročanje in pogovor o uporabi glavnih gradbenih materialov v Mezopotamiji in starem Egiptu (kamen, opeka) ter njunih prednostih in slabostih. ZAKLJUČNI DEL (10 min) Ponovitev s pomočjo kratkih vprašanj in odgovorov. Navodilo za pisanje povzetka (domača naloga).	S pomočjo slik iščejo razlike v videzu bivališč, načinu gradnje in materialih ter navajajo gradbene elemente, ki so značilni za neolitske vasi oz. prva mesta. Primerjajo življenje na vasi z življenjem v mestu. Ponovijo imena rek, ob katerih so nastale prve civilizacije. Rešijo 1. nalogo in s tem ponovijo imena rek in območij, kjer so nastale prve civilizacije. Individualno rešujejo nalogi 2. a) in 2. b) (študijsko branje s podčrtovanjem ključnih besed in izpisovanje manjkajočih podatkov v preglednico). V dvojicah pobarvajo okvirčke, v katerih so zapisane tipične značilnosti prvih mest v starem veku. Prvi učenec v paru prebere besedilo o ziguratu iz Ura, drugi pa besedilo o Keopsovi piramidi. S pomočjo besedil izpolnita vsak svoj stolpec v preglednici (naloga 4). Nato ustno izmenjata informacije, tako da izmenično dopolnita manjkajoče podatke v sosednjem stolpcu. Učenci preberejo rešitve 4. naloge, sodelujejo v pogovoru. Odgovarjajo na kratka vprašanja. Doma pripravijo povzetek. Pri naslednji šolski uri si izmenjajo izdelke in jih po danih kriterijih ocenijo (kritično prijateljevanje).	

DELOVNI LIST

GRADBENIŠTVO PRVIH CIVILIZACIJ – NASTANEK PRVIH MEST (Učbenik, str. 29)

1. Ime **civilizacija** izhaja iz latinske besede **civitas** (mesto) in pomeni skupino ljudi, ki živi skupaj. Kje so bila **središča prvih civilizacij**? Pomagaj si z zemljevidom v učbeniku (str. 24) ter ustrezno obkroži.

MED REKAMA EVFRAT IN TIGRIS	OB REKI NIL	OB ATLANTIKU	OB REKI IND	OB JADRANU	OB RUMENI REKI

2. Opis prvih mest

- a) Preberi besedilo. Izlušči njegovo bistvo tako, da podčrtaš 6–11 ključnih besed oz. besednih zvez.

Večina prebivalcev je živela v majhnih pritličnih hišah, danes bi jim verjetno rekli vrstne hiše. Med hišami so bile ozke ulice. Zaradi varnosti so mesto obdali z obzidjem. Uporabljali so materiale, ki so jih našli v okolici mesta. Hiše revnih so največkrat imele le eno sobo. Pohištvo je bilo skromno, ob ognjišču je bilo nekaj klopi. Hiše bogatejših so bile prostornejše. Zgrajene so bile iz žgane opeke, ki je bila v primerjavi s tisto, sušeno na soncu, dražja. Imele so celo kopalnico in stranišča, v katere je bila z glinastimi cevmi napeljana voda. Kanalizacijo so speljali na cesto. Mesta na Vzhodu so imela na strehah terase, na katerih so poleti tudi prespali.

(Prirejeno po: Verdev, H. (2008). Raziskujem preteklost 6. Ljubljana: Rokus Klett, str. 22.)

- b) V preglednici primerjaj bivališča revnega in bogatega mestnega prebivalstva v prvih mestih. Manjkajoče podatke poišči v besedilu.

	Bivališča revnih mestnih prebivalcev	Bivališča bogatih mestnih prebivalcev
Gradbeni material		
Značilnosti prostorov, pohištvo, oskrba z vodo		

3. Pobarvaj okvirčke, v katerih so zapisane tipične značilnosti prvih mest v starem veku.

	TRGOVINA	OBRT	
OBZIDJE	ŽELEZNICA	POLJEDELSTVO	TEMPLJI
NAPREDNA TEHNOLOGIJA	KOLIBE	ULICE, TRG	RAZVITA KULTURA

4. Vladarji so svoje bogastvo in moč države kazali z gradnjo veličastnih stavb.

V Egiptu so izstopale **piramide**, na območju Mezopotamije pa **zigurati**.

S pomočjo besedil dopolni tabelo.

(Vir: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/96/Pyramids_of_the_Giza_Necropolis.jpg, dostop: 24. 4. 2018.)

Kaj primerjamo?

(Vir: https://en.wikipedia.org/wiki/File:Ancient_ziggurat_at_Ali_Air_Base_Iraq_2005.jpg, dostop: 24. 4. 2018.)

	Ime stavbe:
	Ime dežele:
	Čas nastanka (stoletje):
	Višina:
	Material:
	Namen stavbe:
	Še dve zanimivosti:

VIRA ZA DELO V PARU (k nalogi 4)

Najbolj znane in največje egipčanske piramide so Mikerinova, Kefrenova in Keopsova v Gizi.

(Vir: https://en.wikipedia.org/wiki/Giza_pyramid_complex#/media/File:Pyramids_of_the_Giza_Necropolis.jpg, dostop: 24. 4. 2018.)

Keopsova piramida, poznana tudi kot **Velika piramida ali Kufujeva piramida**, je najvišja in najstarejša piramida v Gizi. Zgrajena je bila okoli leta 2550 pr. n. št. kot grobnica faraona Kufuja, ki so ga Grki imenovali Keops. Prvotno je bila visoka 146,6 m, zaradi izgube zunanjih oblog danes v višino meri približno 137 m. Zgrajena je bila iz več kot dva milijona kamnitih blokov, ki v povprečju tehtajo dve toni in pol. Obdelani so bili tako natančno, da reže med njimi niso širše od 0,5 mm. V bližini piramide so postavili tempelj za pogrebne svečanosti ter svetišča bogov, ki jih je pokojni faraon še posebej častil.

(Prirejeno po: Beier, B. idr. (2007). Neue Cronik der Weltgeschichte. Gütersloch/München: Wissen Media Verlag, str. 48–49.)

Rekonstrukcija zigurata iz Ura.

(Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Veliki_Zigurat_v_Uru#/media/File:Ancient_ziggurat_at_Ali_Air_Base_Iraq_2005.jpg, dostop: 24. 4. 2018.)

Zigurat iz Ura je okrog leta 2050 pr. n. št. dal zgraditi kralj Urnamu. Visok je bil okrog 20 m in je imel tri nadstropja. Jedro zigurata je bilo zgrajeno iz opeke, sušene na soncu. Zunanje stene so bile obložene z žgano opeko in okrašene s številnimi nišami. Do prvega nadstropja so vodila glavno in dve stranski stopnišči, drugo in tretje nadstropje sta bili dosegljivi po osrednjem stopnišču. Teraso so bile obdane z obzidjem, na najvišji se je nahajalo svetišče boga meseca Nane. Tempelj je bil hkrati tudi gospodarski objekt, od koder so upravljali deželo. Na notranji strani zidnega obroča so se nahajali podolgovati prostori, v katerih so prebivali svečeniki in uradniki. V ziguratu so imeli tudi arhiv.

(Prirejeno po: Beier, B. idr. (2007). Neue Cronik der Weltgeschichte. Gütersloch/München: Wissen Media Verlag, str. 55.)

5. S pomočjo znanj, ki si jih pridobil/-a pri reševanju nalog 1, 2, 3 in 4, zapiši **povzetek o gradbeništvu v času prvih civilizacij**. Pri pripravi povzetka uporabi tudi učbenik (str. 29). Povzetek lahko obogatiš z ilustracijami (skicami) značilnih stavb, ki so jih ljudje zgradili v času prvih civilizacij.

V pomoč pri pisanju povzetka naj ti bodo spodaj zapisani kriteriji uspešnosti v obliki semaforja, po katerih te bosta naslednjo uro ocenila tvoj sošolec/sošolka in učiteljica.

	<i>Mnenje »kritičnega prijatelja«</i>	<i>Mnenje učiteljice</i>
Povzetek vključuje vse bistvene informacije o nastanku prvih civilizacij (čas – zgodovinsko obdobje, lega – reke).	☐	☐
Povzetek vključuje glavne značilnosti prvih mest.	☐	☐
V povzetku na kratko predstavi zigurat in egipčansko piramido.	☐	☐
V povzetku razloži, zakaj je danes od gradbenih dosežkov v Mezopotamiji ostalo le malo ostankov, medtem ko so se piramide in svetišča v Egiptu ohranili do danes.	☐	☐
Povedi so kratke in razumljive.	☐	☐
Povzetek kaže na razumevanje učne snovi.	☐	☐
Nasvet sošolca/-ke – »kritičnega prijatelja« – za izboljšavo povzetka:		
Nasvet učiteljice za izboljšavo povzetka:		

SEMAFOR:

Barve semaforja: **zeleno** = drži, **rumeno** = delno drži, **rdeče** = ne drži

VPRAŠALNIK O MEDVRSTNIŠKEM VREDNOTENJU

Učenci so za domačo nalogo pripravili povzetek obravnavane učne snovi na temo gradbeništva v času prvih civilizacij. Pri naslednji šolski uri so si izdelke izmenjali in jih po danih opisnih kriterijih ovrednotili.

Primer vrednotenja povzetka s semaforjem z vrstniško in učiteljičino povratno informacijo:

	Mnenje »kritičnega prijatelja«	Mnenje učiteljice
Povzetek vključuje vse bistvene informacije o nastanku prvih civilizacij (čas – zgodovinsko obdobje, lega – reke)		
Povzetek vključuje glavne značilnosti prvih mest.		
V povzetku na kratko predstavi zigurat in egipčansko piramido.		
V povzetku razloži, zakaj je danes od gradbenih dosežkov v Mezopotamiji ostalo le malo ostankov, medtem ko so se piramide in svetišča v Egiptu ohranile do danes.		
Povedi so kratke in razumljive.		
Povzetek kaže na razumevanje učne snovi.		
Nasvet sošolca/-ke – »kritičnega prijatelja« – zaboljšavo povzetka: <i>Upoštevala si navodila in vidi se, da poznaš učno snov. Če bi hotel le povedat ali opozoriti na malo lepšo pisavo. Spis je zelo dobro napisan. 😊</i> <i>Marko</i>		
Nasvet učiteljice zaboljšavo povzetka: <i>Jz povzetka je razvidno, da učno snov zelo dobro razumeš. V pisanje si vložila veliko truda in premišleka ter ga smiselno opremila s slikami.</i>		

Ker sem medvrstniško vrednotenje v obliki kritičnega prijateljevanja v pouk vključila prvič, sem se odločila, da s pomočjo vprašalnika pridobim mnjenja učencev.

Postavila sem jim naslednja vprašanja:

Kako si se počutil/-a v vlogi »kritičnega prijatelja«?

Si pri ocenjevanju povzetka, ki ga je pripravil/-a tvoj/-a sošolec/sošolka, naletel/-a na težave?

Če je tvoj odgovor »da«, navedi, kakšne.

Kako pomembna in uporabna se ti zdita **ocena povzetka** in **nasvet za izboljšavo**,

a) ki ti ju bo podal/-a **sošolec/sošolka** za tvoj povzetek?

1	2	3	4	5

(Obkroži številko na lestvici od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni ni pomembno/uporabno, 5 pa zelo pomembno/uporabno.)

b) ki ti ju bo za tvoj povzetek podala učiteljica?

1	2	3	4	5

(Obkroži številko na lestvici od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni ni pomembno/uporabno, 5 pa zelo pomembno/uporabno.)

Odgovora utemelji.

(Vir: Shutterstock.)

podata vrstnik in učitelj, je z enako oceno ovrednotilo petnajst učencev, pet učencev je ovrednotilo učiteljevo oceno kot pomembnejšo. Iz pridobljenih odgovorov je razvidno, da večini vprašanih ocena vrstnika pomeni zelo veliko.

Med utemeljitvami, ki govorijo v prid medvrstniškemu vrednotenju, so učenci med drugim zapisali:

»Sošolec mi da orientacijo na oceno, ki mi jo bo podala učiteljica.«

»Mi je pomembno, ker hočem vedeti, kako misli moj sošolec.«

»Mi je pomembno, od sošolca pričakujem, da bo mislil drugače kot jaz.«

»To se mi zdi zelo pomembno. Ker je tvoje starosti oz. tvoj vrstnik, bo to ocenil drugače kot učiteljica.«

»To mi je všeč, saj se lahko veliko naučim. Vidim, kako razmišljajo moji sošolci in kaj bi oni izboljšali.«

»Zdi se mi, da je pomembno, da si iskren, saj s tem pomagaš prijatelju za izboljšavo.«

»Zdi se mi pomembna, ker me zanima, kako razmišlja moj sošolec. S tem lahko popravim svoje napake.«

»Ker je sošolec toliko star kot jaz in ima vsaj malo podoben način razmišljanja. Zdi se mi pomembno, da kdaj slišimo tudi mnenje drugega, ne samo učiteljice.«

Vprašalnik je izpolnilo dvajset učencev. Iz analize odgovorov je razvidno, da se je večina vprašanih v vlogi kritičnega prijatelja počutila dobro, pri tem so med drugim zapisali »bilo je zabavno«, »počutila sem se zelo pomembno«, »sem užival«, »počutil sem se kot kakšen znani kritik, ki ocenjuje umetnost«. Štirje učenci so zapisali, da se v vlogi niso počutili prijetno, pri čemer so svoj odgovor utemeljili z naslednjimi besedami »nerad sem kritičen«, »nisem hotel užaliti sošolca«, »ni mi bilo prijetno, saj ničesar nisem mogla pobarvati z zeleno«, »najtežje se mi zdi, ko si pod pritiskom, kaj ti bo sošolec rekel na tvojo oceno«.

Edina težava, ki so jo učenci izpostavili v zvezi z vrednotenjem povzetka sošolca, je bila čitljivost pisave. Na problem, da učenci niso vajeni branja vrstnikove pisave in da je ta pogosto težko berljiva, je opozorila skoraj polovica učencev.

Pomen in uporabnost povratnih informacij, ki jih učencu

SKLEP

(Vir: Shutterstock.)

Za predstavljeno učno uro lahko rečem, da je dosegla svoj namen. Učenci so usvojili vse zadane vsebinske cilje, obenem so bili v učnem procesu aktivni in precej samostojni. Z vključevanjem bralnih učnih strategij so se urili v iskanju ključnih informacij v besedilih z zgodovinskimi vsebinami. »Študijsko branje« s podčrtovanjem omejenega števila ključnih besed oz. besednih zvez je služilo kot uvod v drugo branje, pri čemer so morali učenci iz besedila izluščiti zahtevane podatke. Čeprav »študijsko branje« za večino učencev predstavlja trd oreh, so jim bile podčrtane besede pri naslednjem branju, ko se morajo osredotočiti na iskanje določenih informacij, v veliko pomoč.

Besedili o zigratu in egipčanski piramidi sta precej kratki, a zelo povedni. Zato ju učenci zelo radi preberejo in si v dvojicah izmenjujejo podatke. Pri iskanju podatkov so bili večinoma uspešni. V sklopu vprašanja o času nastanka piramide in zigrata sem jih pozvala, naj primerjajo njuno starost in ugotovijo, katera izmed njiju je starejša. Kot pogosto opažam, se je tudi tokrat izkazalo, da so letnice pred našim štetjem za mnoge šestošolce zelo težko predstavljive. Zelo jim je pomagala ponazoritev s časovnim trakom.

Prvič sem k izvedbi predstavljene ure dodala »kritičnega prijatelja« kot element formativnega spremljanja znanja. Medvrstniško vrednotenje povzetkov s semaforji se je izkazalo kot pozitivno – večina učencev je bila pri vrednotenju natančna in zelo kritična. Opazila sem, da je povratna informacija sovrstnika učencem zelo veliko pomenila.

VIRI IN LITERATURA

Rode, M., Tawitian, E., Galonja, T. (2016). Koraki v času 6. Učbenik za zgodovino v 6. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS.

Verdev, H. (2008). Raziskujem preteklost 6. Ljubljana: Rokus Klett.

Beier, B. idr. (2007). Neue Cronik der Weltgeschichte. Gütersloch/München: Wissen Media Verlag.

Program osnovna šola. Zgodovina (2011). Učni načrt. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo.